EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 20.10.2010
KOM(2010) 584 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Luonnos etenemissuunnitelmaksi merivalvontaa koskevan yhteisen tietojenvaihtoympäristön kehittämiseksi EU:n merialalla

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Luonnos etenemissuunnitelmaksi merivalvontaa koskevan yhteisen tietojenvaihtoympäristön kehittämiseksi EU:n merialalla

Luonnos etenemissuunnitelmaksi merivalvontaa koskevan yhteisen tietojenvaihtoympäristön kehittämiseksi EU:n merialalla

1. JOHDANTO

Komissio hyväksyi 15. lokakuuta 2009 tiedonannon[1] ”Merivalvonnan yhdentäminen: EU:n merialalle yhteinen tietojenvaihtoympäristö (CISE)”, jossa määritellään tällaisen ympäristön kehittämistä koskevat pääperiaatteet.

Ulkosuhteiden neuvosto hyväksyi 17. marraskuuta 2009 päätelmissään[2] edellä mainitun tiedonannon ja pyysi komissiota esittämään ennen vuoden 2010 loppua vaiheittaisen etenemissuunnitelman CISE:n kehittämiseksi. Etenemissuunnitelmaa on tarkoitus kehittää edelleen vuonna 2011 pilottihankkeiden tulosten perusteella. Komission tehtävänä on myös toimittaa vuoteen 2013 mennessä arvio CISE:n perustamisen edellyttämästä rahoituksesta. Yleisten asioiden neuvosto[3] vahvisti 14. kesäkuuta 2010 saman lähestymistavan yhdennettyä meripolitiikkaa koskevissa päätelmissään.

Tämä tiedonanto on vastaus neuvoston esittämään pyyntöön.

Tätä ehdotusta valmistellessaan komissio kuuli jäsenvaltioiden asiantuntijoista muodostuvaa merivalvonnan yhdentämistä käsittelevää alaryhmää, jäljempänä ’jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä’, joka toimi koordinointifoorumina neuvoston päätelmissä annetun valtuutuksen mukaisesti. Koska monialaisen ryhmän kokouksien osallistujapohja oli laaja ja koostui muun muassa jäsenvaltioiden puolustusvoimien edustajista, käsiteltävistä kysymyksistä päästiin huomattavassa määrin yhteisymmärrykseen. Etenemissuunnitelmaa valmistellessaan komissio oli yhteydessä myös muihin alakohtaisiin ryhmiin, kuten SafeSeaNet-järjestelmää käsittelevään korkean tason työryhmään.

Yhdennetyn merivalvonnan tavoitteena on muodostaa järkevän päätöksenteon tueksi tilannetietoisuus sellaisesta merellä harjoitetusta toiminnasta, joka vaikuttaa meriturvallisuuteen ja turvatoimiin, rajavalvontaan, meriympäristöön ja sen pilaantumiseen, kalastuksen valvontaan ja Euroopan unionin taloudellisiin etuihin sekä yleiseen lainvalvontaan ja puolustukseen.

Yhdennetyn merivalvonnan tarjoama lisäarvo perustuu siihen, että se antaa EU:n jäsenvaltioiden ja ETA-maiden alakohtaisille käyttäjäyhteisöille[4] nykyistä selkeämmän kuvan

---

1 KOM (2009)538 lopullinen.
2 http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/external_relations_council_conclusions_17112009_en.pdf.
3 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/115184.pdf, s. 16.
4 Yksityiskohtainen luettelo kaikista käyttäjäyhteisöistä: ks. 3.1 kohta ja liite.

meriasioista tarjoamalla näille uutta asianmukaista tietoa eri alojen välisestä ja rajat ylittävästä valvonnasta tiedonsaantitarpeen ja tiedon jakamisvastuun periaatetta noudattaen. Tiedon haltijan olisi erityisesti välittömän hätätilanteen uhatessa arvioitava tiedon jakamatta jättämisen mahdolliset seuraukset. Selkeämpi kokonaiskuva auttaa jäsenvaltioiden viranomaisia toimimaan tehokkaammin ja parantaa kustannustehokkuutta.

Tietojenvaihdon järjestäminen yleiseurooppalaisella tasolla auttaa varmistamaan, että kaikki käyttäjäyhteisöt ovat tasavertaisesti edustettuina, että niiden alakohtaiset tavoitteet ja rajoitteet otetaan huomioon ja että yhteisen tietojenvaihtoympäristön kehittämisestä koituu myös lisäarvoa kaikille alakohtaisille käyttäjäyhteisöille. Samalla varmistetaan eurooppalaisten järjestelmien tehokas hyödyntäminen toissijaisuusperiaatetta noudattaen.

2. ETENEMISSUUNNITELMAN YLEISKUVAUS

Jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän keskustelujen perusteella etenemissuunnitelman kautta olisi luotava kaikki sekä siviili- että sotilasalan käyttäjäyhteisöt yhdistävä hajautettu tiedonvaihtojärjestelmä. CISE:n perustamisen olisi tapahduttava joustavasti, siten että tekniset parannukset ja alakohtaiset mukautukset ovat mahdollisia. Olemassa olevat ja suunnitellut järjestelmät olisi otettava asianmukaisesti huomioon CISE:n kehittelyvaiheessa, ja nykyisiä ja suunnitteilla olevia alakohtaisia tietojärjestelmiä olisi voitava myös kehittää, kunhan otetaan huomioon yhteentoimivuus, jota tarvitaan tietojen vaihtamiseksi muiden järjestelmien kanssa. Tiedonvaihtojärjestelmistä siviili- ja sotilasviranomaisten välisen yhteistyön alalla saatua kokemusta olisi hyödynnettävä.

CISE:n mahdollisten osallistujatahojen suuri määrä, oikeusjärjestelmien erilaisuus ja vaihtomahdollisuuksien monimuotoisuus huomioon ottaen on varsin epätodennäköistä, että yksi ainoa tekninen ratkaisu sopii kaikkeen CISE-järjestelmän puitteissa tapahtuvaan tiedonvaihtoon. Sen vuoksi CISE:n rakenne olisikin suunniteltava *hajautetuksi eri tietokerrosten kustannustehokkaaksi yhtymäkohdaksi*, joka *lisää* merivalvontajärjestelmien *tehokkuutta täyttämällä nykyisissä tiedoissa olevat aukot* kaikkialla Euroopassa siten, että *tiedonhankinnan päällekkäisyydet vältetään*.

Tietokerrosten hallinnoinnista vastaavat kyseisten tietojen haltijat jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla sovellettavien oikeudellisten välineiden mukaisesti. Näin taataan täysimääräisesti sekä jäsenvaltioiden viranomaisten toimivalta että EU:n virastojen valtuudet.

Useimpien käyttäjäyhteisöjen yhteisiä tarpeita ovat yleisen tilannetietoisuuden parantaminen ja selkeämmän kuvan antaminen meriasioista, mikä on kaikkien käyttäjäyhteisöjen edun mukaista. Kuva voi rakentua eri järjestelmien ja antureiden välittämistä tiedoista, jotka on saatu erikokoisista yhteistoiminnallisista ja ei-yhteistoiminnallisista kohteista.

Tämän meriliikenteen yleiskuvan tiedot eivät ole turvaluokiteltuja, ja kaikilla yhteisöillä on niihin rajoittamaton pääsy, edellyttäen että tarvittavat suojatoimet on toteutettu.

Tiettyjen käyttäjäyhteisöjen erityistarpeet, jotka täydentävät yleiskuvaa ja liittyvät

(a) tietoihin eri tyyppisten alusten laittomasta toiminnasta ja uhkista, jotka vaikuttavat EU:n sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen. Näitä tietoja keräävät pääasiassa rannikkovartiosto, rajavartiosto, poliisiviranomaiset ja puolustusvoimat;

(b) erityisiin saalistietoihin ja kalastusalusten sijaintitietoihin laittoman kalastuksen torjumiseksi;

(c) kehittyneeseen elektroniseen tietoon kaikista EU:n tullialueelle saapuvista ja sieltä lähtevistä hyödykkeistä ennakkoarvion saamiseksi niiden turvallisuudesta.

Eräät näiden yhteisöjen käsittelemistä tiedoista ovat erittäin arkaluonteisia, minkä vuoksi niitä voidaan välittää ainoastaan pisteestä pisteeseen tai turvallisten alakohtaisten verkkojen kautta ja välillä. Tällä hetkellä näiden yhteisöjen tietojen ja tiedustelutietojen vaihto tapahtuu tiukasti määritellyissä puitteissa, jotka perustuvat usein kansainvälisiin sopimuksiin. Sen vuoksi CISE:n lähtökohtana ei olekaan se, että kaikki tiedot ovat yhteisiä kaikille, vaan se perustuu tiedonsaantitarpeen ja tiedon jakamisvastuun periaatteeseen.

Esimerkki tietokerroksista (ei hierarkkinen)

Käyttäjäyhteisöjen on osallistuttava täysimääräisesti seuraavien kuuden vaiheen valmisteluun ja vaikutustenarviointiin, jotka komissio ja jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä ovat katsoneet CISE:n kehittämisen kannalta välttämättömiksi.

Vaihe 1 – Kaikkien käyttäjäyhteisöjen määritteleminen: Jäsenvaltioiden ja komission on *määriteltävä* tietojenvaihtoon *osallistuvat tahot*. EU:n jäsenvaltioiden ja ETA-maiden hallintorakenteiden moninaisuuden vuoksi on eri kansallisten viranomaisten asemesta keskityttävä jo tunnustettuihin käyttäjäyhteisöihin ja niille määriteltyihin ”toimiin”.

Vaihe 2 – Tiedostojen kartoitus ja tietojenvaihdon puuteanalyysi CISE:n tarjoaman *lisäarvon* varmistamiseksi: Tämä tapahtuu (a) kartoittamalla nykyinen tietojenvaihto EU:n ja kansallisella tasolla ja (b) laatimalla puuteanalyysi niiden alakohtaisten tietotarpeiden tunnistamiseksi, joita nykyinen tarjonta ei täytä.

Vaihe 3 – Tietojen yhteisten turvaluokitustasojen määritteleminen, jotta alakohtaiset käyttäjäyhteisöt luokittelevat samantyyppiset tiedot samalla tavalla. Puuttumatta kansallisiin luokitustasoihin ja tietojenvaihdon mahdollistamiseksi CISE-ympäristössä tässä vaiheessa selvitetään kansallisten turvaluokitustasojen keskinäinen vastaavuus ja vahvistetaan näin yhteinen perusta tietojenvaihdolle CISE-ympäristössä.

Vaihe 4 – CISE-ympäristön tukikehyksen luomisella tarkoitetaan CISE-ympäristöä *tukevia teknisiä puitteita* eli nykyisten ja suunniteltujen alakohtaisten järjestelmien välisten yhtymäpintojen kehittämistä monialaisen tietojenvaihdon mahdollistamiseksi. Kehittämistyöhön osallistuisivat eri alakohtaisten käyttäjäyhteisöjen edustajat, ja se perustuisi tuloksiin, joita on saatu seitsemännestä puiteohjelmasta ja pilottihankkeista (esim. Marsuno, BluemassMed, Eurosur-järjestelmän viestintäverkkoa koskeva pilottihanke, GMES, PT Marsur, SafeSeaNet-järjestelmään liittyvät pilottihankkeet).

Vaihe 5 – Käyttöoikeuksien määritteleminen vahvistamalla eri alakohtaisiin yhteisöihin kuuluvien *käyttäjien oikeudet* päästä tutustumaan monialaisiin tiedostoihin. Tätä sovelletaan ainoastaan CISE:n kautta EU:ssa ja ETA-maissa[5] vaihdettaviin tietoihin.

Vaihe 6 – Lainsäädännön noudattamisen varmistamisella pyritään takaamaan, että tietojenvaihdolle on vahvistettu selkeät *oikeudelliset puitteet*, joissa määritellään ainakin tietojen luonne, tietojen toimittajien ja vastaanottajien valmiudet ja oikeudet tietojenvaihtoon, tietojenvaihdon tavoitteet (ja menettelyt) sekä (tiettyjen) tietojen luottamuksellisuuden ja turvallisuuden ja tarvittaessa henkilötietosuojan edellyttämät suojatoimenpiteet. EU:n lainsäädännön tietojenvaihdolle asettamat esteet on selvitettävä ja etsittävä ratkaisuja niiden poistamiseksi.

3. KOHTI ETENEMISSUUNNITELMAA

Periaate 1:	Kaikkien käyttäjäyhteisöjen yhteenkytkeminen, puolustusyhteisö mukaan luettuna

3.1. Vaihe 1: Kaikkien käyttäjäyhteisöjen määritteleminen

Tarkoitus: Kaikkien CISE:n osallistujatahojen määritteleminen

Kuvaus: Koska jäsenvaltioiden viranomaisten sisäiset järjestelyt vaihtelevat huomattavasti, ehdotetaan, että CISE:n käyttäjäyhteisöt määritellään suhteessa seuraaviin *toimiin*:

(1) Meriturvallisuus[6] (etsintä- ja pelastustoimet mukaan luettuina), merenkulun turvatoimet[7] ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisy[8];

---

5 Ympäristötietoihin olisi oltava vapaa pääsy Århusin yleissopimuksen mukaisesti.

6 Meriturvallisuus kuuluu Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) asianomaisten yleissopimusten, ja erityisesti Solas-, STCW- ja Colreg-yleissopimusten sekä asiaa koskevan EU:n lainsäädännön soveltamisalaan.

(2) Kalastuksen valvonta;

(3) Meren pilaantumisen torjuntavalmiudet ja torjunta; meriympäristö;

(4) Tulliasiat[9];

(5) Rajavalvonta[10];

(6) Yleinen lainvalvonta[11];

(7) Puolustus[12].

Alustava kuvaus edellä mainituista toimista on esitetty liitteessä.

Toimi: Kunkin jäsenvaltion on yksilöitävä edellä mainituista toimista vastaava/vastaavat viranomainen/viranomaiset. Kunkin toimen osalta voidaan ilmoittaa useampi kuin yksi viranomainen. Tämän perusteella kyseiset viranomaiset tunnustetaan käyttäjäyhteisön jäseniksi, jolloin niillä on *"mahdollisuus oman käyttäjäkohtaisen tilannekuvan muodostamiseksi tuottaa tietoa tai saada sitä kansallisesti tiedontarpeen perusteella kansainvälisistä, alueellisista, yhteisön, sotilaallisista ja sisäisistä turvajärjestelmistä ja -mekanismeista tiedon käyttöä koskevia ehtoja ja määriteltyjä käyttäjäoikeuksia noudattaen*" (vuoden 2009 tiedonannon periaate 1).

Kunkin yksilöidyn viranomaisen on myös ilmoitettava mahdollisista kytkennöistään kansalliseen, alueelliseen tai eurooppalaiseen verkkoon ja yksilöitävä kyseisen verkon muut jäsenet.

Erityisesti EU:n tasolla toimi 1 kuuluu alusliikennettä koskevan yhteisön seurantadirektiivin[13] soveltamisalaan. Koska järjestelmä on toiminnassa, sen käyttäjät on jo määritelty.

EU:n tasolla toimi 5 kuuluu Eurosur-järjestelmään, joka tarjoaa jäsenvaltioille tarvittavat tekniset ja toiminnalliset puitteet niiden ulkorajoja koskevan tilannetietoisuuden lisäämiseksi ja kansallisten viranomaisten reagointivalmiuden parantamiseksi.

Toimi 6 koskee monia aloja, jotka kuuluvat erityisesti Europolin ja muiden merkityksellisten virastojen sisäiseen turvallisuuteen liittyvien vastuualueiden piiriin. Myös Eurosur-verkoston tietojen sisällyttäminen olisi otettava huomioon.

Tämän toimen yhteydessä komissio laatii luettelon näitä asioita käsittelevistä EU:n virastoista/toimielimistä.

---

7 Merenkulun turvatoimet kuuluvat Solas-yleissopimuksen XI luvun 2 säännön, asetuksen (EY) N:o 725/2004 ja direktiivin 2005/65/EY soveltamisalaan. Asetuksen (EY) N:o 725/2004 2 artiklan mukaan "merenkulun turvatoimilla" tarkoitetaan sellaisten ennalta ehkäisevien toimenpiteiden kokonaisuutta, joiden tarkoituksena on suojella meriliikennettä ja satamarakenteita laittomien tahallisten tekojen uhalta.

8 Marpol 73/78 -yleissopimus ja asiaan liittyvä EU:n lainsäädäntö.

9 Tavaroiden tarkastaminen.

10 Laittoman maahanmuuton ja rajat ylittävän rikollisuuden torjunta EU:n ulkorajoilla.

11 Rikollisen ja/tai laittoman toiminnan torjunta ja poliisiviranomaisten hallinnolliset toimet EU:n merenkulkualalla.

12 Ks. myös jäljempänä oleva periaate 3.

13 2002/59/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/17/EY.

Toimijat: Jäsenvaltiot, komissio ja asianomaiset virastot

Aikataulu: Vuoden 2010 loppu

3.2. Vaihe 2: Tiedostojen kartoitus ja tietojenvaihdon puuteanalyysi

Tarkoitus: Nykyisten ja tulevien merivalvontatiedostojen määritteleminen ja niiden alakohtaisten tietotarpeiden tunnistaminen EU:n tasolla, joita nykyinen tarjonta ei täytä. Toteutetaan kansallisella, alueellisella ja EU:n tasolla.

Kuvaus: CISE:n kannalta merkitykselliset seuranta- ja valvontatiedot perustuvat EU:n lainsäädännön ja jäsenvaltioiden EU:n lainsäädännön mukaisesti kehitettyihin järjestelmiin sekä kansallisten säännösten perusteella kehitettyihin kansallisiin tai alueellisiin järjestelmiin. Yhteenveto eri käyttäjäyhteisöjen käytettävissä olevista valvontatiedoista sekä niiden tarvitsemista muiden käyttäjäyhteisöjen tiedoista auttaa tunnistamaan merivalvontatietojen tarpeen ja saatavuuden väliset puutteet.

Tämä *tyhjiö* osoittaa, millaista *lisäarvoa* saadaan vastaisuudessa toteuttamalla EU:n tasolla monialainen merivalvontatietojen vaihtoympäristö.

Toimi:

(a) *Tietokartoitus:* Kunkin käyttäjäyhteisön on yhteistyössä omien työryhmiensä ja (tarvittaessa) EU:n virastojen kanssa luetteloitava tällä hetkellä käytettävissään olevat merkitykselliset valvontatiedot (tarjonnan kartoitus) ja tiedot, jotka se toivoisi saavansa muilta yhteisöiltä (tarpeiden kartoitus); kunkin tiedoston osalta olisi ilmoitettava myös oikeusperusta sekä se, sisältääkö tiedosto henkilötietosuojan, teollis- ja tekijänoikeuksien suojan tai muiden oikeudellisten rajoitusten piiriin kuuluvia tietoja.

(b) *Puuteanalyysi*: Kartoituksen perusteella määritellään tarpeiden ja saatavuuden väliset puutteet.

Toimijat: Jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä läheisessä yhteistyössä alakohtaisten työryhmien kanssa

Työn tueksi olisi perustettava monialainen tilapäinen tekninen neuvoa-antava työryhmä (TAG), joka koostuu kaikkien käyttäjäyhteisöjen edustajista, BlueMassMedin ja Marsunon edustajista sekä asianomaisten EU:n virastojen ja aloitteiden edustajista. Kunkin näistä asiantuntijoista odotetaan tuovan mukanaan uusinta tietoa omalla alallaan tapahtuneesta edistymisestä. Neuvoa-antava työryhmä laatii tarpeiden ja saatavuuden kartoitusmallin, jonka perusteella yksittäiset käyttäjäyhteisöt toimittavat hallussaan olevat tiedot. Työryhmää avustaa Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus hyödyntämällä nykyisiä ja suunniteltuja aloitteita EU:n tasolla. Edistymisestä raportoidaan jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmälle.

Aikataulu: Vuoden 2011 loppu

Periaate 2:	**Tekninen kehys yhteentoimivuudelle – Nykyisten järjestelmien optimaalinen hyödyntäminen säilyttäen kuitenkin kiinteät yhteydet (pisteestä pisteeseen) tietyntyyppisten tietojen osalta**

3.3. Vaihe 3: Tietojen yhteiset turvaluokitustasot

Tarkoitus: Monialaisen tietojenvaihdon helpottamiseksi käyttäjäyhteisöjen olisi kehitettävä yhteinen menettelytapa turvaluokitustasojen määrittelemiseksi.

Kuvaus: Koska CISE ei ole vaihdettavien tietojen (keskitetty) tallennusympäristö vaan ainoastaan eri käyttäjäyhteisöjen välinen tiedonsiirtoväline, kukin käyttäjäyhteisö vastaa omien tietojensa keräämisestä ja tallentamisesta omien alakohtaisten järjestelmiensä ja turvallisuusvaatimustensa mukaisesti. Tämä voi kuitenkin olla ongelmallista, jos eri käyttäjäyhteisöt luokittelevat samat tiedostot eri tavalla. Hajautetun alakohtaisen tietojenvaihdon riittävän luottamustason varmistamiseksi olisi kehitettävä yhteinen menettelytapa turvaluokitustasojen määrittelemiseksi. Olisi sovellettava neuvoston ja Euroopan komission lainsäädännössä[14] yleisesti tunnustettuja tietojen turvaluokitustasoja.

Toimi: Yhteisen ontologian kehittäminen, jotta samat tiedot turvaluokiteltaisiin samalla tai yhteensopivalla tavalla monialaisen tietojenvaihdon helpottamiseksi. Tämä tapahtuu kahdessa vaiheessa:

(1) *Tietojen turvaluokitustasoja* koskeva vertaileva yleiskatsaus (esim. EU Restricted, EU Confidential, jne.) asianomaisista tiedostoista. Näitä tasoja käytetään vastaisuudessa määrittelyperusteena.

(2) Käyttäjäyhteisöjen olisi tarkistettava käyttämiään turvaluokitustasoja asianomaisten tiedostojen osalta.

Toimijat:

Vaiheesta 1 vastaa jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä edellä mainitun neuvoa-antavan työryhmän avustuksella.

Vaiheesta 2 vastaavat asianomaiset käyttäjäyhteisöt asianomaisten asiantuntijatyöryhmien ja EU:n virastojen avustuksella ottaen tarvittaessa huomioon asiaan liittyvät muut aloitteet, kuten käynnissä olevat pilottihankkeet. Erityisesti merivalvonnan yhdentämiseen liittyvistä Marsuno- ja BluemassMed-pilottihankkeista on apua käyttäjäyhteisöille.

Aikataulu:

Vaihe 1: 2011

Vaihe 2: Vuoden 2012 ensimmäinen neljännes

3.4. Vaihe 4: CISE-ympäristön tukikehyksen luominen

Tarkoitus: Yhteentoimivien palvelujen ja yhteisen teknisen kielen kehittäminen merivalvontatietojen hajautettua vaihtoa varten

Lisäksi olisi varmistettava CISE:n yleinen tietotekninen turvallisuus.

[14] Komission päätös, annettu 29 päivänä marraskuuta 2001 (EYVL L 317, 3.12.2001), sellaisena kuin se on muutettuna. Edellä mainittu komission päätös perustuu 19 päivänä maaliskuuta 2001 tehtyyn neuvoston päätökseen (EYVL L 101, 11.4.2001), sellaisena kuin se on muutettuna.

Kuvaus: Kun vaihdettavat tiedot on kartoitettu (vaihe 2), on valittava tehokkaimmat tekniset välineet niiden vaihtamiseksi.

Olisi kehitettävä *yhteinen tietotekninen kieli* tietojen yhteentoimivuuden varmistamiseksi asianomaisten järjestelmien välillä. Tällaisen lähestymistavan mukaan käyttäjäyhteisöt voisivat *kääntää* omista järjestelmistään peräisin olevat tietonsa *yhteisesti sovittuun muotoon*, joka on kaikkien käyttäjäyhteisöjen ulottuvilla ja kaikkien sellaisten tietojärjestelmien luettavissa, joilla on pääsyoikeus verkkoon. Voitaisiin mahdollisesti myös kehittää yhteinen avoimen lähdekoodin ohjelmisto.

Tästä lähestymistavasta tietojenvaihdolle koituvat edut:

(1) Sen avulla on mahdollista kehittää vaiheittain helpommin vaihdettavien tietojen pohjalta yhteinen tietojenvaihtoympäristö (CISE) *suhteellisen yksinkertaisella* tavalla (välttäen eri valvontajärjestelmien suuritöinen standardointi).

(2) Osallistujien nykyisiin järjestelmiin joudutaan ainoastaan lisäämään moduuli, joka mahdollistaa pääsyn vaadittuihin tietoihin verkkopalvelun kautta.

(3) Avoimen lähdekoodin ohjelmiston kehittäminen mahdollistaa *yhteisen tietoteknisen kielen* mukauttamisen milloin tahansa vastaamaan tulevia tarpeita, jolloin vältetään toistuvat kalliit ja tarpeettomat menettelyt ja toimittajan toimesta tapahtuvan lukituksen riski; samalla voidaan helpommin kehittää yhteisen edun mukaisia yhteisöjä.

Tietyissä tilanteissa saattaa kuitenkin olla välttämätöntä turvautua muunlaisiin teknologioihin ja menettelyihin tietojenvaihdon ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi (esim. silloin, kun on kyse erityisesti turvaluokitelluista tosiaikatiedoista tai silloin, kun tosiaikatietoja halutaan samanaikaisesti suurilla etäisyyksillä). Tällöin saatetaan tarvita toisenlaista teknologiaa (esim. satelliitin välityksellä), jossa otetaan huomioon kansainväliset tietostandardit, jotka sisältyvät esimerkiksi YK:n TDED-hakemistoon, asiaan liittyvistä TTK-hankkeista saatu käytännön kokemus ja tähän mennessä kehitetyt sotilaallisten tietojen vaihtojärjestelmät. Myös käynnissä olevien Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn kohentamiseen liittyvien tutkimushankkeiden (esim. soveltuvien yhteentoimivuusvaatimusten kehittämisestä saadut) tulokset saattavat edistää CISE:n teknologiapohjan lujittamista.

Toimi: Edellä mainittu neuvoa-antava työryhmä esittää vaihtoehtoja, joista keskustellaan käyttäjäyhteisöjen kanssa. Edistymisestä raportoidaan jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmälle.

Toimijat: Neuvoa-antava työryhmä, jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä ja alakohtaiset työryhmät

Aikataulu: 2012

Periaate 3: Siviili- ja sotilasviranomaisten välinen yhteistyö

Puolustusyhteisön on osallistuttava CISE:n kehittämiseen. Tätä varten jäsenvaltioiden on vaiheessa 1 nimettävä asianomaiset kansalliset viranomaisensa. Jokaisen jäsenvaltion olisi varmistettava, että sen sotilasviranomaiset osallistuvat jatkossakin etenemissuunnitelman kehittämiseen komission perustaman merivalvonnan yhdentämistä käsittelevän jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän puitteissa. Asianomaisena virastona Euroopan puolustusvirasto (EDA) osallistuu jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän ja neuvoa-antavan

työryhmän työhön antamalla panoksensa merivalvonnan hanketyöryhmästä (PT-Marsur) saamansa kokemuksen muodossa.

EDA:n asiantuntijaryhmän raportti julkaistiin 26. huhtikuuta 2010, ja se sisältää tärkeää tietoa YTPP:n ja siviilialan toimijoiden yhteistyöstä merivalvonnan alalla erityisesti tietojenvaihtoon liittyvissä kysymyksissä.

Periaate 4: Erityislainsäädäntö

3.5. Vaihe 5: Käyttöoikeuksien määritteleminen

Tarkoitus: Vaiheessa 5 määritellään käyttäjäyhteisöjen käyttöoikeudet toisten yhteisöjen tietojen suhteen.

Kuvaus: Käyttäjäyhteisöjen olisi edellisten vaiheiden perusteella määriteltävä niiden (EU:n ja kansallisten) tiedostojen käyttöoikeudet, jotka ne ovat valmiita myöntämään muille käyttäjäyhteisöille, jakamaan näiden kanssa ja joita muut käyttäjäyhteisöt pyytävät.

Käyttöoikeudet on vahvistettava ja päivitettävä. Erityistilanteiden varalta tietojen haltijoiden on hallinnoitava käyttöoikeuksia dynaamisesti; tarvittaessa niiden lukitsemisen tai uusien tapauskohtaisten oikeuksien myöntämisen olisi oltava mahdollista.

Toimi: Käyttäjäyhteisöt ilmoittavat neuvoa-antavan työryhmän kehittämän mallin mukaisesti aikeestaan jakaa tietyt hallussaan olevat tiedostot muiden käyttäjäyhteisöjen kanssa edellä mainitussa puuteanalyysissä kartoitettujen tarpeiden perusteella. Koska CISE ei ole tietojen tallennusympäristö vaan väline tiedon siirtämiseksi pisteestä pisteeseen, on selvitettävä, missä määrin nykyistä alakohtaista tietopolitiikkaa voidaan käyttää monialaiseen tietojenvaihtoon CISE:n välityksellä. Neuvoa-antava työryhmä kokoaa käyttäjäyhteisöjen ehdotukset yhteenvetotaulukoksi, jonka komissio toimittaa jäsenvaltioiden asiantuntiryhmän hyväksyttäväksi.

Tällä pyritään seuraaviin tuloksiin:

(1) Kaikkien käyttäjäyhteisöjen linkittäminen tiedontarpeen ja jakamisen periaatteen mukaisesti

(2) Yhteentoimivuuden ei-hierarkkiset puitteet

(3) Joustava tietojenvaihtoympäristö, jossa jäsenvaltiot voivat syöttää tarpeen mukaan kansallisia/alueellisia tietoja

(4) Yhteiset periaatteet tietojen turvaluokitustason määrittelemiseksi

(5) Kustannustehokkuus, koska samoja tietoja voidaan käyttää useampiin tarkoituksiin

Toimija: Neuvoa-antava työryhmä, alakohtaiset työryhmät läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän kanssa

Aikataulu: 2012

3.6. Vaihe 6: Johdonmukaiset oikeudelliset puitteet

Tarkoitus: Tietojenvaihdon varmistaminen asianmukaisten oikeudellisten puitteiden mukaisesti

Kuvaus: Pilottihankkeista uskotaan saatavan ennen vuoden 2011 loppua alustava käsitys tietojenvaihdon oikeudellisista, hallinnollisista ja teknisistä esteistä, parhaista käytänteistä sen edistämiseksi sekä keinoista tietojen luottamuksellisuutta ja vaihtamista koskevien vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Tässä vaiheessa halutaan varmistaa, että kaikki tietojenvaihdot tapahtuvat siten, että kaikkien osallistujien oikeudet ja velvollisuudet on määritelty selkeästi. Samalla on kiinnitettävä asianmukaista huomiota muihin oikeudellisiin kysymyksiin, kuten tietojen luottamuksellisuuteen, teollis- ja tekijänoikeuksiin, henkilötietosuojaan ja tietojen omistusoikeuteen kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön mukaisesti.

Toimi: Kartoitetaan tiedonvaihdon vaatimukset, joille on jo olemassa kansainväliset tai EU:n oikeudelliset puitteet, sekä vaatimukset, jotka on vielä vahvistettava uuden lainsäädännön perusteella.

Toimijat: Jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmä yhteistyössä alakohtaisten asiantuntijaryhmien kanssa

3.7. Vaikutustenarviointi, johon sisältyy myös taloudellisten vaikutusten arviointi

Komissio tekee etenemissuunnitelman vaiheiden 1–6 vaikutustenarvioinnin ennen kuin CISE:n käyttöönottoa koskeva ehdotus esitetään neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Se asettaa jäsenvaltioille ja asianomaisille EU:n toimielimille asianmukaisen aikataulun CISE:n täytäntöönpanemiseksi.

Sen varmistamiseksi, että unioni toimii ainoastaan jäsenvaltioiden perussopimuksissa sille myöntämien toimivaltuuksien rajoissa, sellaisina kuin ne on vahvistettu SEU-sopimuksen 5 artiklassa, jäsenvaltioiden kansalliseen toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä (esim. vaihe 2) ei käsitellä etenemissuunnitelmassa eikä komission ehdotuksessa.

Aikataulu: Etenemissuunnitelmaluonnoksen eri vaiheita ja erityisesti jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän ja alakohtaisten työryhmien työskentelyä pidetään alustavina osina vaikutustenarviointia. Lopullinen vaikutustenarviointi on määrä laatia ennen vuotta 2013.

4. PÄÄTELMÄT

Tämä luonnos etenemissuunnitelmaksi on joustava vaiheittainen lähestymistapa hajautetun CISE-ympäristön perustamiseksi, ja neuvoston pyynnön mukaisesti se perustuu laajaan vuoropuheluun jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän kanssa.

Luonnoksen tosiasiallinen täytäntöönpano edellyttää eri vaiheisiin osallistuvien toimijoiden sitoutumista. Komissio vastaa etenemissuunnitelman johdonmukaisesta täytäntöönpanosta. Komission ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava tämä johdonmukaisuus alakohtaisten työryhmien puitteissa. Jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän on vahvistettava yleinen johdonmukaisuus yhdennetyn merivalvonnan toteuttamisessa.

Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon Marsuno- ja BlueMassMed-pilottihankkeet selvittäessään, missä määrin CISE:n kehittämisessä voidaan noudattaa alueellista lähestymistapaa, ja ilmoitettava pohdintansa tulokset komission perustamalle jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmälle, joka tarkastelee myös yhdentämishankkeeseen aikanaan osallistuvien ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden välisen yhteistyön laajuutta ja yksityiskohtaisia sääntöjä. Myöhemmässä vaiheessa voidaan lisäksi harkita tiettyjen yhteisön ulkopuolisten maiden osallistumista ja sen edellytyksiä. Neuvoston pyynnön mukaisesti etenemissuunnitelmaa tarkistetaan vuoden 2011 lopussa.

LIITE

CISE:n jäsenet (käyttäjäyhteisöt)	CISE:n seuranta- ja tukitoimet
1. Meriturvallisuus (etsintä ja pelastus mukaan luettuna), merenkulun turvatoimet ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisy	Meriturvallisuutta ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisyä koskevan lainsäädännön noudattamisen seuranta (alusten rakenne, varusteet, miehistö/matkustajat, rahti); tukitoimet täytäntöönpanon valvomiseksi
	Navigointiturvallisuutta koskevan lainsäädännön noudattamisen seuranta (merenkulun turvallisuus); tukitoimet täytäntöönpanon valvomiseksi
	Alusten turvallisuutta koskevan lainsäädännön noudattamisen seuranta; tukitoimet täytäntöönpanon valvomiseksi
	Toimet meriliikenteen turvallisen ja tehokkaan sujumisen varmistamiseksi; alusliikenteen hallinta
	Merihädässä olevia aluksia tai ihmisiä koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; pelastustoimien tukeminen (etsintä ja pelastus, meripelastus, suojapaikat)
	Solas-yleissopimuksen XI luvun 2 säännön mukainen merenkulun turvallisuusuhkia koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; tarkastustoimien tukeminen
	Merirosvousta tai aseellista ryöstöä tai sen uhkaa koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; turvatoimien tukeminen
2. Kalastuksen valvonta	Kalastuslainsäädännön noudattamisen seuranta; tukitoimet täytäntöönpanon valvomiseksi
	Laitonta kalastusta ja laittomasti purettuja saaliita koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; valvontatoimien tukeminen
3. Meren pilaantumisen torjuntavalmiudet ja torjunta; meriympäristö	Meriympäristön suojelua koskevan lainsäädännön noudattamisen seuranta; tukitoimet lainsäädännön täytäntöönpanon valvomiseksi
	Sellaisia merellä sattuvia vaaratilanteita tai onnettomuuksia, joilla voi olla ympäristövaikutuksia, koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; pilaantumisen torjunnan tukeminen
4. Tulliasiat	Tavaroiden tuontia, vientiä ja liikkumista koskevan tullilainsäädännön noudattamisen seuranta; tukitoimet täytäntöönpanon valvomiseksi
	Tavaroiden (huumeet, aseet jne.) laitonta kauppaa koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; valvontatoimien tukeminen
5. Rajavalvonta	Maahanmuuttoa ja rajanylityksiä koskevan lainsäädännön noudattamisen seuranta; tukitoimet lainsäädännön valvomiseksi
	Laitonta maahanmuuttoa tai ihmiskauppaa koskeva varhaisvaroitus- ja tunnistusjärjestelmä; torjuntatoimien tukeminen
6. Yleinen lainvalvonta	Sellaisilla merialueilla sovellettavan lainsäädännön noudattamisen valvonta, joilla asianomaisilla osapuolilla on toimeenpano- ja valvontavaltuudet; täytäntöönpanoa ja/tai reagoimista koskevat tukitoimet

7. Puolustus	Seuraavanlaisten yleisten puolustustehtävien tueksi toteutettavat valvontatoimet: • Kansallinen suvereniteetti merellä; • Terrorismin ja muun vihamielisen toiminnan torjuminen EU:n ulkopuolella; • Muut SEU-sopimuksen 42 ja 43 artiklassa määriteltyyn yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan liittyvät tehtävät

SANASTO

BlueMassMed:	Blue Maritime Surveillance System Med, Euroopan komission yhteisrahoittama merivalvonnan yhdentämistä koskeva pilottihanke
CISE:	EU:n merialan yhteinen tietojenvaihtoympäristö
YTTP:	Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka
EDA:	Euroopan puolustusvirasto
Europol:	Euroopan poliisivirasto
Eurosur:	Euroopan rajavalvontajärjestelmä
GMES:	Ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuinen seurantajärjestelmä on eurooppalainen aloite Euroopan maanseurantaohjelman perustamiseksi
Marsuno:	Euroopan komission yhteisrahoittama merivalvonnan yhdentämistä Euroopan pohjoisilla merialueilla koskeva pilottihanke
PT Marsur:	Euroopan puolustusviraston (EDA) johtama merivalvonnan projektiryhmä merivalvontaverkoston perustamiseksi
SafeSeaNet:	Euroopan unionin jäsenvaltioiden merenkulkuhallintojen välinen tiedonvaihtojärjestelmä
Solas:	Kansainvälinen yleissopimus ihmishengen turvallisuudesta merellä (Solas-yleissopimus)
TAG:	Tilapäinen tekninen neuvoa-antava työryhmä, joka koostuu kaikkien asianomaisten merivalvonnan käyttäjäyhteisöjen edustajista; työryhmän puheenjohtajana toimii Euroopan komissio, ja se tarjoaa teknisen panoksensa etenemissuunnitelmaluonnoksen laatimiseen CISE:n perustamiseksi
VMS:	Kalastusalalla käytettävä alusten satelliittiseurantajärjestelmä
Asiantuntijaryhmä:	Viiden amiraalin muodostama ryhmä, joka esitti Euroopan puolustusviraston johtokunnalle raportin merivalvonnasta YTPP:n tukemiseksi